

местими със стратегията, предвиждаща повсеместна масова обща революция чрез въстание. Нима е можело да се формират национални въоръжени сили без участието на самия народ! Нима икономическата подкрепа на заможните съсловия би била целесъобразна, едва когато започнат въоръжените действия! И последно: на каква благоприятна политика на съседните княжества да се надяват българите при засилващия се великодържавен национализъм на съседните страни и при позициите на крепителите на статуквото на Балканите или на великосилските претенции към Високата порта?

Все пак Хитов признава колко е значимо делото на Левски, респективно - предварителната подготовка. Защото и според него "главно е да са пригответи вътре народа - със колкото може".⁴⁰ Той, Хитов, щял да се потруди за външната помощ. Но ако не се приемат неговите внушения, войводата щял да отиде да се бие за нечия "чужда свобода". Въпреки различията си с ръководителя на ВРО, Хитов се подписва с най-сърдечни чувства "оставам ваш брат".

Получил писмото му, Левски отговаря изчерпателно на зададените въпроси, включвайки и доста пояснения. Той не е схванал нищо конкретно, заради което пита: "Как си ми разбрал работите, та ми се радваш тъй сяло? И как разбираш времето (ситуацията - б.м. Ц.П.) във Влашко, за[г]дето времето ни носело погрешки? Ако е за в Българско, *то времето е в нас и ний сме във времето, то нас обръща и ний него обръщаме* (к.м. - Ц.П.)"⁴¹ Курсивираната фраза е произнесена отново пред П.Хитов. Както е известно, в нея се търсят какви ли не философски абстракции. Всъщност в тълкуването ѝ има съвсем конкретни измерения, което по същество представлява синтез на стратегическите идеи на Апостола. Преди всичко фундаменталната идея за независимост - основен постулат от политическата платформа на ВРО. Именно в унисон с тази идея ръководеният от Левски БРЦК в Българско управлява делата (т.е. ситуацията), макар и в зависимост от съществуващите условия (които нас обръщат, в смисъл - оказват влияние върху развитието на революционното движение).

Неправилната и не дотам ясна интерпретация на въпросния израз се дължи най-вече на разглеждането му вън от контекста на документа. Иначе Левски още със следващото си изречение не само пояснява, но и подчертава смисъла на казаното. "А колкото за извън Българско - пише той - днес не даваме ухото си на никакви техни обещания."⁴² По-нататък се позовава на ефимерните надежди в миналото относно чуждата помощ: "Войводо и брате Панайоте - пита Апостола, - не сме ли се лъгали и колко пъти от тия хора, на които се надяват още някои и друг от нашите българи? Не сме ли били чак до сега *тяхна машина* (к. - В.Л.) да правят работи каквото [sic] и йоще някои и други има да им мекеруват за жалост. Изгориха ни! Тия пак посяха между нас [в]сякакви интриги и пак се не съ[в]зимаме ..." "⁴³ Левски гневно упреква привържениците на приоритетното използване чуждата помощ, защото подобно преклонение пред външните сили давало основание да се разпространява, че българите не са още достойни "за такава нам свобода".⁴⁴ Затова в почти дифинитивна форма Апостола заключава: "С тая тяхна и голяма дума (в смисъл -